

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

ÖDEME SÜREÇLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ

- **SORUN:** Ödeme Vadelerinin 90 günü aşması,

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

- Üniversite Hastaneleri ve DMO arasında imzalanan protokolün benzer şekilde Sağlık Bakanlığı ile de yapılması, protokol imzalanan hastanelerin listesinin yayınlanması ve/veya sektör ile paylaşılması
- Anlaşma Metninin “Faturalama ve Ödeme” başlıklı 19. Maddesinde yazan “DMO usulleri dâhilinde 90 gün içinde ödenecektir.” ifadesindeki “DMO usullerinin” anlaşma metninde açıkça tanımlanması ve ödeme şartlarının net belirlenmesi,
- Ödemelerin **tedarikçi fatura tarihinden itibaren 90 günü** aşmayacağını hukuki bir alt yapıya bağlanması ve ilgili ifadenin sözleşmelere açık olarak eklenmesi
- Hastaneler ve DMO arasındaki fatura onay süreçlerinin hızlandırılması için gerekli sistemsel/yazılımsal iyileştirmelerin yapılması (Hastanelerin muhasebeleştirme süreleri için planlanan kısıtlamanın uygulamaya konulması – Örn. Tedarikçinin malzeme teslimini müteakiben 7 iş günü içinde hastanelerin DMO’ya bildirimini otomatik olarak düşmesi sağlanabilir)
- DMO'nun hastanelere kestiği faturaların ve Sağlık Bakanlığı'nın muhasebeleştirdiği faturaların Sağlık Market ekranları üzerinden takibi için gerekli alt yapı çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

E-FATURA UYGULAMALARI

- Kasım 2021 ayına mahsus olan ve yeni e-fatura gereklilikleri kapsamında devam eden sistemsel entegrasyon süreçleri sebebi ile her şeyi tam ve doğru olan faturalar reddedilmektedir. Ağustos, Eylül ve Ekim ayına ait siparişi gelmiş faturalar için sistemin açılması ve faturaları kesilmiş olan fiyat ve tarih ile kabul edilmesi gerekmektedir. Yıl sonuna kadar Kasım ayı öncesinde düzenlenmiş faturaların onaylanması talep edilmektedir.

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

- Sistemsel entegrasyon gerektirmesi ve bu entegrasyonların zaman alması bakımından, fatura formatında yer alması istenen her yeni bilgi/düzenleme için sektörden görüş alınması ve sonrasında uygulanmaya başlanması önerilmektedir.

CERÇEVE ANLAŞMA METNİ -İDARİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- **ÇERÇEVE ANLAŞMA- Anlaşma Konusu Ürünler ve Tedarikçi Bilgileri**

Madde 3 (6):Tedarikçi, herhangi bir ürününün anlaşma kapsamından çıkarılmasını Tedarikçi Sayfasından talep edebilir.Söz konusu ürün, talebin bildirildiği günü müteakip ilk iş günü içerisinde anlaşma kapsamından çıkarılır ve bu ürün çıkarıldığı tarihten itibaren 3 ay boyunca tekrar anlaşma kapsamına alınmaz. Ancak tedarikçinin uhdesinde **belli süreli e-ihaleler** sonucu kalan ürünleri anlaşma kapsamından çıkarması veya kendisine yazılı olarak yapılan ikaza rağmen söz konusu ürünleri karşılamaması halinde e-ihalede tahmini olarak bildirilmiş olan talep miktarının karşılamadığı kısmına ait bedelin %7,5'i kadar ceza alınır.

SORUN:Üretimin durması, ürün güvenliğinden kaynaklı tedarikçi tarafından uygulanan gönüllü geri çekme vb. mücbir sebeplere bağlı olarak ürünler anlaşma kapsamından çıkarılabilir. Bununla birlikte, yürürlükteki mevzuat gereği ürünün ÜTS kaydı için sisteme yüklenen belgelerindeki değişiklikler ve/veya barkod değişikliği gibi sebeplerle deTPP ekranlarında ürün güncellemesi yapılamamaktadır. Dolayısıyla ürünün Sağlık Market sistemine tekrar eklenebilmesi için 3 ay beklemek zorunda kalınabilmektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:Bu sebepler göz önüne alındığında uygulanması öngörülen%7,5 ceza oranının daha düşük ve daha makul bir orana indirilmesi, mücbir sebeplerde firmalara herhangi bir ceza uygulanmaması, aynı zamanda yukarıda bahsi geçen nedenler ile ürünün anlaşma kapsamından çıkarılma sebeplerinin firma ile değerlendirilmesini takiben bir mutabakat sağlandıktan sonra gerekli görülmesi halinde cezai yaptırım uygulanması önerilmektedir.

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

- **CERCEVE ANLAŞMA –Faturalama ve Ödeme**

Madde 19 (4):Ayrıca tedarikçinin düzenleyeceği sevk irsaliyelerinde malzemenin barkod numarasının, SUT kodunun, seri/lot numaralarının belirtilmesi zorunludur. Tedarikçi, e-faturasının SUT hükümlerine uygun olarak eşleştirilmiş olmasından sorumludur. SGK tarafından, malzemenin barkod numarası ile SUT kodunun doğru eşleşmediğinin tespit edilerek geri ödeme yapılmaması halinde bu bedel tedarikçi tarafından karşılanır. DMO'nun bu bedeli karşılaması durumunda yapılan tüm masraflar için tedarikçiye rücu edilecektir.

SORUN:SUT kodları uygulamaya girdiğinde SGK'nın yaklaşımı ve teşviki en yakın SUT kodu ile ürünlerin beyan usulüyle eşlenmesi olmuştur. Ancak ilerleyen dönemlerde regülasyondaki değişikliklere istinaden belli bir süre itibari ile beyan usulü eşlenmiş ve Komisyon incelemesine girmemiş ürünler SGK tarafından geriye dönük olarak incelemeye tabi tutulmuş ve bu inceleme sonucu uygun bulunmayan ürünler direkt olarak SUT kodundan düşürülmeye başlanmıştır. Bu durum, geri ödemeli olduğu dönemde ihalesine girilmiş ve teslimatı/alıcı kurum tarafında kullanımı devam eden ürünler için firmalar üzerinde öngörülemeyen ilave maddi sorunlar yaratmakta ve ayrıca firma-alıcı kurum ilişkilerinin bozulmasına neden olmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Ürünler direkt olarak SUT kodundan düşürülmeye başlanmadan SGK ve DMO arasında eşzamanlı bilgi akışı sağlanmalı, incelemeye tabi ürünler için SGK tarafından periyodik bir takvim yayınlanarak DMO ile paylaşılması, hali hazırda ihalesi/teslimatı/kullanımı devam eden ürünün SUT kodundan düşürülmesi için bir geçiş süresi tanınması, geriye dönük yapılan ve hali hazırda SUT'ta birebir alan tanımının olmaması sebebiyle beyan usulü eşlenmiş ürün değerlendirmelerine yönelik firmalara herhangi bir cezai yaptırım uygulanmaması ve firmanın alıcı kurum zararını tek taraflı karşılamasının zorunlu tutulmaması.

- **ÇERCEVE ANLAŞMA -Anlaşma Konusu Ürünler ve Tedarikçi Bilgileri**

MADDE 3- (9): ‘‘Anlaşma kapsamında belli süreli ürün teminine ilişkin yapılacak e-ihalelerde tedarikçinin uhdesinde kalan ürünlerin teknik şartnamelerinde Bakanlıkça değişiklik yapılması halinde yeni şartnameye göre ürün teslim edilecek olup, aksi durumda tedarikçiye sipariş verilmeyecektir.’’

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

SORUN:E-ihale sonuçlandıktan sonra Bakanlık tarafından şartnamenin değiştirilmesi nedeniyle, eski şartnameye göre uhdede kalan ürünler yeni şartnameye göre hastaneler ve/veya Bakanlık tarafından uygun bulunmayabilir. Bu da Bakanlık tarafından firmaya sipariş geçilmemesi olasılığını doğurmaktadır. Uhdeye kalan ihale için yapılacak tedarik ve teslimat planlamaları düşünüldüğünde, sonuçlanan ihalenin akabinde böyle bir uygulama tedarikçiler açısından ve aynı zamanda ürün ihtiyacı olan Sağlık Kurum ve Kuruluşları açısından ciddi bir sorun yaratabilir.

Bilindiği üzere ürünlerin çerçeve anlaşmaya göre 45 gün içerisinde teslim edilme koşulu olduğu için; ithal ürün ile ihalelere iştirak eden tedarikçilerde yaklaşık 45 gün üretim süreci + 45 gün sevkiyat süreci + gümrük süreci göz önüne alındığında, ihaleye iştirak edilecek ürünlerin siparişleri tahmini olarak 90 gün öncesinden firmalar tarafından üreticiye bildirilmekteve teslimat gecikmesi yaşanmaması için stok tutulmaktadır.

Anlaşma kapsamında belli süreli ürün teminine ilişkin yapılacak e-ihalelerde tedarikçinin uhdesinde kalan siparişler için üreticiye yukarıda belirtilen süreçler göz önünde bulundurularak sipariş verilmektedir. Şartname değişikliklerinin yürürlük tarihi önceden bilinemediği için tedarikçilerin eski şartnameye uygun ürün siparişlerini teslim edememesi, stok fazlası ve öngörülemeyen stok maliyetlerine sebep olmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Dolayısıyla;

İhalesi yapılmış herhangi bir ürünün şartnamesinin sonradan değişmesi mevcut ihale için kesinlikle bağlayıcı değildir. Firmalar ihaleye teklif verdikleri anda geçerli olan şartnamelerin hükümlerini sağlamakla mükelleftir. Şartnamelerde yapılacak değişiklikler ancak bir sonraki ihale için geçerli olup, teknik şartnameye uygun teklif verme yükümlülüğü firmalara aittir.

- a) Belli süreli ürün taleplerinde tedarikçilerin stok yönetimi ve öngörülemeyen stok maliyetlerinin önüne geçilebilmesi için maddenin eski hali ile kalması, *“Anlaşma kapsamında belli süreli ürün teminine ilişkin yapılacak e-ihalelerde tedarikçinin uhdesinde kalan ürünlerin belirtilen süredeki talepleri tamamlanuncaya kadar bu maddede belirtildiği üzere teknik şartnamelerde değişiklik yapılamaz ve tedarikçi bu ürünleri anlaşma kapsamından çıkaramaz.”*
- b) Çerçeve anlaşmaya *“İhale sonuçlandıktan sonra teknik şartnamede değişiklik yapılamaz”* ifadesinin eklenmesi

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

c) Tedarikçilerin anlaşma metni değişmeden önce uhdesinde kalmış olan ihaleye haiz ürünleri, ilgili ihale döneminde geçerli olan anlaşma şartlarında vermeye devam edebilmesi ve yeni anlaşma metnindeki düzenlemelerin yayın tarihinden sonraki ihaleleri kapsamı önerilmektedir.

• ÇERÇEVE ANLAŞMA - Ürün Fiyatı

MADDE 4 (2): Ancak anlaşma kapsamındaki ürünlerden piyasası, özelliği veya müşteri talebi nedeniyle doğrudan sipariş verilecek olanlar, anlaşılan fiyatlar üzerinden temin edilebilecektir. Yapılan pazarlıklar sonucu doğrudan sipariş usulü ile temin edilen ürünlerin fiyatları ile belli bir süre ürün temini için yapılacak e-ihalelere konu olan ürünlerin fiyatları, buldukları ürün grubuna ve yerli ya da ithal olmasına göre girdi maliyetleri ile ekonomik koşullar dikkate alınmak suretiyle güncellenebilecektir. Belli süreli e-ihalelerde ürünlerin fiyatlarının güncellenmesine ilişkin hususlar e-ihale sürecinde SM Modülü üzerinden bildirilecek olup, bu hususla ilgili herhangi bir bildirim olmaması halinde fiyatlar güncellenmeyecektir.

SORUN:Yapılan pazarlıklar sonucu doğrudan sipariş usulü ile temin edilen ürünlerin fiyatları ile belli bir süre ürün temini için yapılacak e-ihalelere konu olan ürünlerine ait fiyatlandırmaların ülkenin ekonomik dinamiklerine göre ve öngörülebilir bir şekilde yapılması gerekmektedir. Maddenin eski halinde fiyat güncellemesine ilişkin net kriterler yer almakta iken son anlaşma metninde daha genel bir ifadeye yer verilmesi fiyat güncellemelerinin nasıl yapılacağı konusunda soru işaretleri oluşturmuştur. Bu hususta bir standardizasyon olmadığı düşünülmektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:Bu maddenin “*Anlaşma kapsamında belli bir süre ürün temini için yapılacak e-ihalelerde, ürün fiyatları e-ihale tarihi esas alınmak suretiyle T.C. Merkez Bankası Günlük Dolar ve Euro Döviz Alış Kurlarının (tatil günleri hariç) aylık aritmetik ortalamalarının değişim oranı kadar her ayın 1'inde (tatile rastlaması halinde ilk iş günü) bir sonraki ay için güncellenecek olup, bu fiyatlar üzerinden siparişverilecektir.*” şeklinde eski hali ile kalması ve fiyat güncellemesi için kullanılan parametrelerin (referans alınan tarih aralıkları, metodoloji, ağırlıkları, varsa çarpanları vb)daha somut ve tüm tedarikçileri kapsayacak şekilde çerçeve anlaşmaya eklenmesi önerilmektedir.

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

- **ÇERÇEVE ANLAŞMA -Ürün Fiyatı**

MADDE 4 (3): Tedarikçi, doğrudan siparişe konu olan ürünlerin fiyatında talep etmesi halinde belli bir süre için indirim yapabilecektir. Bu durumda fiyat güncellemeleri indirimli fiyat üzerinden devam edecektir. Ayrıca doğrudan sipariş ile temin edilebilen ürünlerin e-ihaleye konu olması halinde tedarikçinin ilk teklif fiyatı, ürünün doğrudan sipariş fiyatını veya varsa indirimli fiyatını geçemeyecektir.

SORUN:Doğrudan siparişe konu olan ürünlerin fiyatında tedarikçi tarafından belli bir süre için indirim yapılabilecek olup, serbest piyasa koşullarında ve/veya kamu ihtiyacı doğrultusunda bu indirim tedarikçinin ticari kararıdır ve bu şekilde değerlendirilmelidir.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Uygulamada firma doğrudan siparişe konu olan ürüne verdiği indirimli fiyatı daha sonra sistemden iptal edebilir ve e-ihaleye yeni fiyat verebilir durumda iken bu hususa ilişkin yazılı/resmi herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Pratikteki uygulamanın çerçeve anlaşmaya ve/veya usul ve esaslara açıklayıcı şekilde eklenmesi önerilmektedir.

- **ÇERÇEVE ANLAŞMA- Teminat**

MADDE 5 (2): Anlaşmanın geçerlilik süresinin uzaması halinde tedarikçiden; süre uzatımı yapıldıktan sonraki her Ocak ayı içerisinde en az 50.000-TL, en fazla 1.500.000-TL olmak üzere bir önceki takvim yılı içerisinde bu anlaşma kapsamında DMO'ya yapmış olduğu toplam satışların %6'sı oranında kesin ve süresiz teminat (bir önceki ile değiştirilmek ya da ek teminat alınmak suretiyle) alınacaktır.

SORUN:Yıllık satış tutarı üzerinden belirlenecek teminat bedelinin tedarikçilerin bankalarda oluşmuş kredi limitlerini ciddi oranda eriteceği ve belki de yeterli olmayacağı öngörüldüğünden, bu durumun tüm döngüsünü krediye bağlamış ve halen ödeme sıkıntısı çeken sektör için yeni yeni tedarik sorunları doğuracaktır.Aynı zamanda da anlaşmada belirtilen yıllık teminat bedeli sürdürülebilir değildir.

ÖNERİSİ:Açıklanan Sağlık Market takviminde ihalelerin 4'er aylık periyotlarda yapılacağı düşünüldürse, KİK'te olduğu gibi ilgili ihale için tedarikçiden teklif verilen ürün bedeline karşılık

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

süreli teminat talep edilmesi önerilmektedir. Evraksal hareketten doğacak iş yükü kaygısının oluşması halinde, **elektronik teminatın** çözüm olabileceği düşünülmektedir.

- **ÇERÇEVE ANLAŞMA – Hasarlı Ürün**

MADDE 6.- (1) Anlaşma konusu ürün, teknik şartnamesine uygun ve aksi kararlaştırılmadığı sürece etiketli olarak orijinal ambalajında teslim edilecektir. Ürünün uygun şekilde ambalajlanmaması nedeniyle meydana gelebilecek hasar, zarar ve eksiklikler tedarikçiye ait olacaktır. Bu durumda söz konusu ürünler tedarikçiye bildirim yapılmasını müteakip en fazla 5 iş günü içerisinde yenisi ile değiştirilecektir.

SORUN: DMO ihalelerin ürün miktarları diğer kamu ihalelerine kıyasla daha fazla olduğu için hasar tespit edilecek ürünlerin stok yetersizliği de göz önüne alındığında hasarlı ürün için 5 iş günü değişim süresi yeterli değildir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: İthalat süreçlerinin dikkate alınması, firmanın haklı mazeret bildirmesi halinde ürünün uygun şekilde ambalajlanmamasından kaynaklanabilecek hasar, zarar ve eksiklikler nedeniyle değişim süresinin 30 iş gününe çıkarılması önerilmektedir.

ÇERÇEVE ANLAŞMA - Teslim Yeri, Şekli ve Süresi

MADDE 7.- (3) a) Miktar esas alınarak gerçekleştirilen e-ihaleler sonrasında sipariş tarihini müteakip 45 gün içinde (belirtilmesi halinde ürünün ilgili teknik şartnamesi ve genel hükümlerinde veya e-ihale sürecinde SM Modülü üzerinden bildirim yapılan süre içinde) teslim edilecektir. Teslimatın birden fazla parti halinde yapılacak olması durumunda; aksi ayrıca belirtilmedikçe toplam talep eşit miktarlara (ambalaj, kutu vb içindeki ürün sayısı gözetilerek) ayrılacak ve sonraki her bir parti için bu süreye 60'ar gün ilave edilmek suretiyle teslim süreleri belirlenecektir. Ayrıca bir önceki partinin teslimatı yapıldıktan sonra bir sonraki partinin teslimatı arasında en az 45 gün (tedarikçinin gecikmeye düşmesi veya talep edilmesi ve DMO'nun onay vermesi halleri hariç) olması gerekmektedir.

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

SORUN: İhalelerin ardı ardına iptal edilmesi ve süreçlerinin uzaması nedeniyle her yeni ihalede alıma çıkılan ürün adedi artmaktadır. Buna bağlı olarak tedarikçiler açısından teslimat koşulları ve stok yönetimi de güçleşmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Teslimat süresinin uzatılması ve/veya daha fazla partiler halinde teslim edilebilmesine olanak sağlanması daha yönetilebilir bir süreç için elzemdir.

ÇERÇEVE ANLAŞMA – Teslim Yeri, Şekli ve Süresi

MADDE 7.- 12) Tedarikçi, kendisinin de katılmış olduğu e-ihalede en düşük e-teklifi veren tedarikçinin sipariş talebini karşılayamaması halinde kendisinin vermiş olduğu e-teklif tarihinden itibaren 30 gün veya diğer tedarikçiye siparişin verildiği tarihten itibaren 10 gün boyunca vermiş olduğu e-teklif üzerinden kendisine gönderilen siparişi bu anlaşma hükümleri dahilinde karşılamak zorundadır.

SORUN: Tedarikçi, kendisinin de katılmış olduğu E-ihalede en düşük e-teklifi veren tedarikçinin sipariş talebini karşılayamaması halinde ikinci en iyi teklifi veren tedarikçinin vermiş olduğu e-teklif üzerinden kendisine gönderilen siparişi karşılamak zorunda olmasına benzer bir uygulamanın KİK’te de yer almasına rağmen, uygulama şartlarının ayrıştığı noktalar söz konusudur. Uhdesinde kalmayan bir ihale için ikinci en düşük teklif veren firmanın, en düşük teklifi veren ilk tedarikçiye verilecek sipariş tarihini ve o siparişin ilgili tedarikçi tarafından karşılanabilip karşılanamayacağını öngörme olasılığı bulunmamaktadır. Planlama yapılamayacak böyle bir durumda ikinci en düşük teklifi veren tedarikçinin zorunlu tutulması ticari olarak doğru değildir. Tedarikçi firmalar stok tutmayabilir ve ihaleyi kaybettikleri düşüncesiyle hazırlıklı olmayacaktır.

Öte yandan Çerçeve Sözleşmede, E-İhale Usul ve Esaslarında ve Sağlık Market alımlarına ilişkin duyurular içerisinde e-teklif geçerlilik süresine ilişkin herhangi bir ibare bulunmamaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: İlk tedarikçinin siparişi karşılayamadığına dair yazılı bildirim yapıldığı “t” tarihi itibarıyla, ikinci tedarikçinin teklif fiyatından karşılama imkanı olsa bile teslimat süresi yeterli olmayacaktır. İkinci en düşük teklifi veren tedarikçiye yapılacak yazılı bildirim takiben siparişe konu ürünlerin teslim edilebileceği süre konusunda DMO ile karşılıklı mutabakat

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

sağlanabilmesi opsiyonu olmalıdır. İkinci en düşük teklifi veren tedarikçiye tanınacak süre firmaya yapılan bildirim takiben Sağlık Market teslimat süreleri ile uyumlu olacak şekilde 45 gün olarak düzenlenmesi önerilmektedir.

E-teklif geçerlilik sürelerinin netleştirilmesi ihtiyacı söz konusudur. Bu maddenin yazımından; ihale sona erme tarihinden itibaren en az 30 günlük geçerlilik süresi beklendiği anlaşılabilecektir. E-Teklif geçerlilik süresi netleştirildikten sonra, bu süreyi aşan tarihlerdeki durumlarda ikinci en düşük teklif verenin siparişi e-teklif karşılama zorunluluğu bulunmamalıdır.

ÇERÇEVE ANLAŞMA -Sair Hükümler

Madde 21 (5):Tedarikçinin iş bu anlaşmadan kaynaklanan doğmuş ya da doğacak olan alacakları DMO'nun yazılı izni olmaksızın hiçbir surette üçüncü kişilere devir veya temlik edilemez. Temliknamelerin noterlikçe düzenlenmesi ve DMO tarafından istenilen kayıt ve şartları taşınması zorunludur.

SORUN: Bu hükmün yer alması, yukarıda izah edilen şekilde temlik ilişkisine esas alacağın borçlusunun DMO olduğunu, sözleşme taraflarının DMO ile tedarikçi firmalar olduğunu teyit eder niteliktedir. Daha önce de belirttiğimiz gibi sektörün tamamı faaliyetini kredilerle sürdürmektedir. Özellikle ithalatçı ve üreticiler için yani organizasyon şemasında bayi ağı da olan firmalar için bayilerden alınan çekler bankalar nezdinde teminat olarak kullanılabilirken, DMO alımlarına henüz tam olarak entegre olamamış bayi ağı sebebiyle satışın büyük kısmı DMO kanalıyla yapılmaya başlanmıştır, bu durumda da bankalar nezdinde teminat olarak kullanılacak evrak ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Bu noktada Tıbbi Malzeme Çerçeve Anlaşmasının 21. Maddesi doğrultusunda; tedarikçilerin DMO'dan olan alacaklarının temlikine yazılı izin verilmesi için nasıl bir yöntem izleneceğine ve takibine ilişkin gerekli prosedürün sektör ile paylaşılacak üzere tarafımıza bildirilmesi önerilmektedir.

- **ELEKTRONİK İHALELERDE UYGULANACAK USUL VE ESASLAR - Tedarikçilere ve e-ihaleye ilişkin kriterler**

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

MADDE 7 (1) Sağlık Market kapsamındaki e-ihaleler; **tıbbi malzemelerde aynı teknik şartnamedeki malzeme kodu**, beşeri tıbbi ürünlerde ise aynı jenerik kodunda talep miktarları esas alınarak gerçekleştirilecek olmakla beraber gerekmesi halinde malzeme/jenerik kodlarının bir araya getirilerek oluşturulduğu gruplar halinde ve/veya belli süreli olarak da yapılabilecek olup, e-ihalenin belli süreli olması halinde temin süresi hakkında gruplandırılmak suretiyle e-ihale edilecek olması halinde ise ürünlerden herhangi birine veya tamamına teklif verilip verilmeyeceği ile diğer koşullar hakkında e-ihale sürecinde SM Modülü üzerinden bildirim yapılacaktır.

SORUN:İhale edilecek **tıbbi malzemelerde aynı teknik şartnamedeki malzeme kodlu** ürünlerin gruplandırılabilceği maddesi eklenmiş (tamamlayıcı ürünlerden yola çıkarak),bu uygulamanın spesifik SMT kodları belirtilerek tartışılması ve ilan edilmesi önemlidir. Aksi takdirde önceki uygulamalardan referans ile haksız rekabet yaratacağı öngörülmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Maddenin daha açıklayıcı ve haksız rekabeti önleyici şekilde düzenlenmesi,sisteme dahil edilecek her ürün grubu için değerlendirme kriterlerinin/parametrelerinin belirlenmesi ve yeni ürün grupları sisteme dahil edilirken K.H.G.M. ile ortak çalışma yapılması önerilmektedir.

OPERASYONEL VE TEKNİK SORUNLAR

- **SORUN:** İhaleler yapıldıktan sonra DMO ekranında en avantajlı fiyat olarak kendi teklifini gören firma teslimatta sıkıntı yaşamamak için hazırlıklara başlamaktadır. Bazı ihale kalemleri değerlendirme aşamasında 1.5 – 2 ay bekleyebilmekte, bu süre sonunda da ihale iptal edilebilmekte veya sipariş geçilmektedir. İhalenin iptal edilmesi durumunda firmanın elinde stok kalmakta veya sipariş verildiğinde özellikle ithal ürünlerde kur farkından dolayı firma fiyat sıkıntısı yaşamaktadır. Yerli firmalar içinde üretim programı ve stok açısından aynı sorunlar söz konusudur.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Bu sıkıntıların yaşanmaması için ihalelerin sonuçlanma (iptali veya siparişin verilme) sürelerinin kısa tutulması ve takvim oluşturulması önerilmektedir. Firmaların

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

stoğunda fazladan ürün kalmaması, finansal yük altına girmemesi ve ithal ürünlerde miad problemi yaşanmaması için bu husus önemlidir.

- **SORUN:** Hastanelerin dört aylık ihtiyacını gidermeye yönelik olarak yılda üç defa yapılan e-ihaleler sonrası teslim edilecek ürünlerde en az 12 ay son kullanım tarihi şartı aranmaktadır. Örneğin, 24 ay miad ile üretilen bir ürün, gümrük işlemleri ve ekonomik lojistik süreçler sonrası miadı zaten 18 ay civarında ülkemize giriş yapabilmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: E-ihalelerde, 4 aylık hastane ihtiyacının karşılandığı göz önüne alınarak teslim edilecek ürünlerde minimum 6 aylık miad talep edilmesi ve bir sonraki ihale dönemine kadar kullanılmayan ürünler için firmaların değişim taahhüdünde bulunabilmesi önerilmektedir.

- **SORUN:** Bir malzeme kodunda birden fazla ürün tanımlı olması durumunda e-ihalelerde ürünlerden yalnızca birine teklif verilebilmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Birbirinin muadiliolan ürünlerin aynı malzeme koduna eşlenmiş olabileceği göz önünde bulundurularak, birden fazla ürün barkodu için teklif verilebilmesi önerilmektedir.

- **SORUN:** Pandemi kaynaklı gecikmeler ve öngörülemeyen ani stok azalmaları nedeniyle ürün stoklarında sorunlar yaşanabilmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Aynı SMT koduna eşli farklı barkodlu ürün veya şartname teknik özelliklerini sağlayan bir ürün (kayıtlı olmasa dahi) için istisnai durumlar firma ile mutabakat sağlanarak uygulanabilir. Tedariğin devam edebilmesi için, teslim edilecek ürünlerin firma stoğunda bulunmaması halinde muadil ürün teslimine imkan tanınması ve hem ilgili kriterlerin hem de muadil ürün tanımının çerçeve anlaşmaya eklenmesi önerilmektedir.

- **SORUN:** İl bazında barkod bazlı tekliflendirme yapılabilmektedir, ancak bir ürünün birden fazla barkodu bulunabilmektedir. Bu nedenle de aynı ürün için firma stoklarında farklı barkodlarda

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

ürün mevcut olabilmektedir. Aynı ürünün farklı barkoduna teklif verilmesine imkan tanınmaması sahada tedarik sıkıntılarına yol açmaktadır/açmaya da devam edecektir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: İl bazında aynı ürün için farklı barkod üzerinden tekliflendirme yapılmasına olanak sağlanması halinde, tedarikçiler açısından stok ve üretim planlaması daha kolay yapılabilecek ve aynı zamanda talep listesinin tamamına teklif verilmesi mümkün hale gelecektir. Ayrıca hem MDR süreci hem de firmaların kendi global prosedürleri çerçevesinde yaşayabilecekleri barkod problemleri nedeniyle, ihale anında aynı ürünün birden fazla barkoduna teklif verilebilmesinin sağlanması önerilmektedir.

- **SORUN:**Satın almalarda; daha önce açıklanan yıllık takvime uyulmaması ve ihalelerin düzensiz yapılması nedeniyle ihale sayısı arttığına, ihale boyutları küçüldüğü ve her hastanenin talebine göre değişen ölçeklerde satın alma yapıldığı için tedarik ve planlama bakımından sektör sorun yaşanmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Açıklanan yıllık takvime uyulması için gerekli önemlerin ve planlamaların yapılması, iptal edilen ihaleler için yeni takvimlerin açıklanması ve tedarikçi firmalara süre tanınması önerilmektedir.

- **SORUN:** İhale adetlerinin yüksek olması özellikle Anadolu'daki firmaların ihaleye girmelerinin önünde büyük engel oluşturmaktadır. Ayrıca il bazında fiyat verme zorunluluğu olması sebebiyle, aynı ilde bir hastanenin aynı üründen 1.000 adet diğerinin 2 adet talebi olabilmektedir. Genelde küçük ilçe hastaneleri tarafından bu talepler yapılmaktadır. Firmalar fatura bedelini karşılamayan kargo/lojistik masrafları ile karşı karşıya kalmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: İhalelerin bayi/küçük firmalarında girebileceği bir sistem içinde yapılması gerekmektedir. Örn. İl bazında, hastane bazlı bölünebilir ihalelerin yapılması, Sağlık Bakanlığı'nın talep toplarken bir prosedür geliştirmesi, adet sınırı koyması (firmanın belirlediği minimum satış adedi üzerinden) veya aynı ilde küçük ilçe hastanelerinin düşük miktardaki talepleri için bir koordinatör hastane ataması önerilmektedir.

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

- **SORUN:**Katalogda yer alan ürünler için e-ihalede olduğu gibi il bazında teklif verilememektedir.Hem hizmet ağı kapsamında olan illeri seçebilmek hem de ticari dengeleri gözetererek farklı iller için farklı fiyat teklif edebilmek amacıyla e-ihalelerde mümkün olan bu özelliğin katalog ürünleri için de geçerli olması önemlidir.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Ürünlerin cihaz bağımlı olabileceği ve her sağlık kuruluşuna hizmet götürülemeyeceği göz önüne alınarak, katalogda yer alan ürünler için de il seçimi yapılmasına ve ayrıca hastanelerin alım hacimlerine veya ürün miadlarına göre tedarikçilerin stok dengelerini koruyabilmek için farklı sağlık kurumlarına farklı fiyat teklifi verilebilmesine olanak sağlanması önerilmektedir.

- **SORUN:**Tekliflendirme süresi 2 iş günü olarak belirlenmiştir, alımların Türkiye genelinde ve genel alımlar olduğu düşünüldüğünde bu kısa süre tekliflerin girişi için yeterli değildir. Daha önce tekliflere süre uzatımı verilmek zorunda kalınmıştır.

CÖZÜM ÖNERİSİ:İhale daveti ve teklif başlangıç tarihi arasında en az 10 gün süre olması önerilmektedir.

- **SORUN:**İhale sonucunda teklif veren tüm firmaların teklif ettikleri birim fiyatlar açıklanmamaktadır. İhale sonuçları kısıtlı olarak yalnızca ürüne teklif veren tedarikçiler tarafından görülebilmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Şeffaflık, rekabetin desteklenmesi ve ihalelere daha çok katılım sağlanması ve ihalelerin alımla sonuçlandırılması açısından, ihale sonucunda teklif veren tüm firmaların tekliflerin tüm tedarikçiler tarafından görülebilir olması önerilmektedir.

- **SORUN:** MDR sürecinde yaşanacak değişikliklerin (barkod değişiklikleri, SUT başvuruları, çerçeve anlaşmaya yeni eklenecek ürünler vs.) tüm paydaşlar tarafından farkındalığının aynı düzeyde olmaması

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

CÖZÜM ÖNERİSİ: Sağlık Market alımlarının olumsuz etkilenmemesi ve tedarikçinin devamlılığı bakımından, konunun diğer ilgili kurumlar ile işbirliği içinde değerlendirilmesi ve bir geçiş süreci planlanması önerilmektedir.

- **SORUN:** Firmaların kalite, vijilans, regülatif değişiklikler gibi zorunlu hallerde ürünlerini gönüllü geri çekebilmeleri ile ilgili kurallar net değildir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Bu kuralların belirlenmesi ve çerçeve anlaşmaya ilgili maddenin eklenmesi önerilmektedir.

- **SORUN:** Herhangi bir ürün ihalesini kazanan firma, aynı ürünü yüzlerce hastaneye temin etmektedir. Çok sayıda bu hastaneler içerisinde, o ürüne alışık olmayan, o ürüne karşı psikolojik veya bir tecrübeye dayalı olarak mesafesi olan, geçmişte marka ve kalitesine çok güvendiği başka bir ürünü kullandığı için bilmediği bir ürünü kullanma riskine girmek istemeyen, bazı ülkelerin markalarına karşı önyargılı olan kullanıcılar, teslimat veya ileriki aşamada ürünle ilgili şikayet ve iade etme,değiştirme başka ürün alma vs. taleplerde bulunmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ: Hastane teslimi otomatik sisteme bağlandığında bu sorun kalkacağından bahsi geçen uygulamaya bir an önce geçilmesi önerilmektedir.

- **SORUN:** Sipariş detay ekranında kimi alıcı kurumların adresleri hatalıdır ve ürünlerin farklı depolara sevki istenmektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: DMO sipariş detayı ekranındaki alıcı kurum adresleri ve telefonları, malzemenin hangi depoya (özellikle üniversite hastanelerinde) ve kime teslim edileceği bilgilerinin güncellenmesi gerekmektedir. Teslimat adreslerinin ve alıcı Kurumlara ait iletişim bilgilerinin TPP ekranlarında tüm tedarikçiler tarafından ulaşılabilir olması önerilmektedir.

- **SORUN:** DMO ekranındaki siparişler bölümünde siparişin durumu ile ilgili bilgi alınmak istendiğinde siparişi bulmak için uzun listelerde ara yapılmak zorunda kalınmaktadır. Siparişler

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

modülünde filtreleme yapıldıktan sonra geri döndüğünde tekrar aynı filtre ile arama yapılmasına sistem izin vermemekte ve sistem yavaş olduğu için çok zaman kaybı yaşanmaktadır.

CÖZÜM ÖNERİSİ:İlgili ekrana sipariş numarası, hastane ismi, ihale numarası vb filtreleme alanları eklenerek sistemin iyileştirilmesi önerilmektedir.

- **SORUN:**Sağlık Market çerçevesinde yapılacak müracaat/alımlar ile ilgili itiraz/danışma makamının bulunmaması

CÖZÜM ÖNERİSİ:Müşteri hizmetleri gibi tedarikçilerin her türlü operasyonel ve teknik konuda başvurabileceği bir itiraz/danışma makamının/biriminin oluşturulması önerilmektedir.

- **SORUN:** Yeni ürün başvurularının çok uzun süredir değerlendirme beklediği ve Sağlık Bakanlığı tarafından belirtilen takvime uyulmadığı gözlemlenmiştir. Örn. 9 aydır bekleyen yeni ürün başvuruları vardır.

CÖZÜM ÖNERİSİ:Bu konuda yeniden bir takvim yayınlanması önerilmektedir.

- **SORUN:**Tedarik Paylaşım Platformu üzerinde bir SMT altında kayıtlı barkod sayısız ve söz konusu barkodlar kullanıcılar tarafından görüntülenememektedir.

CÖZÜM ÖNERİSİ: İlgili SMT altında kayıtlı barkod sayısının ve söz konusu barkodların kullanıcılar tarafından görülebilir olması önerilmektedir. Böylelikle şartname şartlarını sağlamayan ürünlerin hızlı ve kolay bir şekilde tespit edilebileceği düşünülmektedir. Ayrıca, hastaneler açısından da sistemin sağlıklı yürümesi için bir ürün hakkında olumsuz olay değerlendirmesi mevcutsa ihale gerçekleşmeden önce bu durumun TPP üzerinden gerçek kullanıcılar aracılığı ile bildirilir olmasının da sağlanması önerilmektedir.

- **SORUN:** Sık olmasa da firmanın bir ürün grubu sehven anlaşmadan düşürülebilmektedir. Bu konudafirmaya bir bilgi gitmediğinden firma bunu ancak ihale esnasında fark edebilmektedir.

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

CÖZÜM ÖNERİSİ:Bu tarz sorunları önlemek adına anlaşmadan herhangi bir sebeple ürün düşürüldüğünde firmaya bilgi verilmesi önerilmektedir.

STRATEJİK ÖNERİLER

- **SORUN:** Sağlık Bakanlığı tarafından sağlık kuruluşlarına gönderilen yazılarda Sağlık Kuruluşlarının DMO anlaşmalı ürün listesi içinde yer alan ürünler için alım yapamayacağı ve DMO anlaşmalı ürün listesinde bulunmayan ürünler için ise sözleşme bitim tarihi 31 Temmuz 2021 tarihini geçmeyecek biçimde alım yapabilecekleri ifade edilmiştir.

Ancak, fiili durumda bu talimat ve takvimlere uyulmamakta olup, hastaneler hala hemen her gün DMO anlaşmalı ürün listesi içinde yer alan ürünler için sadece ara alım (acil alım) değil, aynı zamanda ihale ile alım yapmaya devam etmektedir. Bu konudaki belirsizliğin netleştirilmesi gerekmektedir. Sistem üzerinden bu gibi durumlarda Hastanelerin K.H.G.M'den izin almaları yönünde başlatılması düşünülen uygulamaya bir an önce uygulamaya konulmalıdır.

- Sağlık Market IVD ürün alımlarına başlanmadan önce, sistemin doğru kurgulanabilmesi için STK'lardan görüş alınması önerilmektedir.
- Katalog sistemi için uzun zamandır başvuru aşamasında bekleyen ürünler için bir planlamanın yapılması ve katalog alımları için de takvim oluşturularak sektörle paylaşılması önerilmektedir.
- Eski sistemdeki idari şartnamelerde ekonomik açıdan en avantajlı ürün belirlenmekte ve en uygun fiyata en doğru ürün satın alınmakta iken şu an şartnameler yer yer sadece en ucuz ürüne işaret edebilmektedir. Hastaların ihtiyaç duydukları farklı ürünlere ulaşabilmeleri ve sağlık hizmetinin ortalama bir kalitede verilebilmesi için orta-uzun vadede ekonomik açıdan en avantajlı ürünün belirlenebilmesini sağlayan kontrol mekanizması kurulması önerilmektedir.

SAĞLIK MARKET PROJESİ – SEKTÖR RAPORU

- DMO içerisinde alanında uzman ve tıbbi malzemelere hakim personel sayısı artırılmalıdır. DMO Modüllerinin tamamını kapsayacak eğitim materyali oluşturulması (video kaydı, kılavuz vb) ve ilgili materyallerin Kurum web sitesi ana sayfasında yayınlanması önerilmektedir.
- Uygulamalarda ortak bir birliktelik sağlamak adına tüm ilgili kurumların (DMO, Sağlık Bakanlığı (KHGM-TİTCK) Hazine ve Maliye Bakanlığı, SGK, vs.) katılımı ile sorunların ve uygulamaların değerlendirildiği çalıştayların yılda en az iki kere sektörün de katılımı ile yapılması önerilmektedir.

Aralık 2021